

ART EXPLORA FESTIVAL

ODISSEA
CULTURAL A
LA MEDITERRÀNIA

Pavelló fotogràfic **CONTRACORRENT**

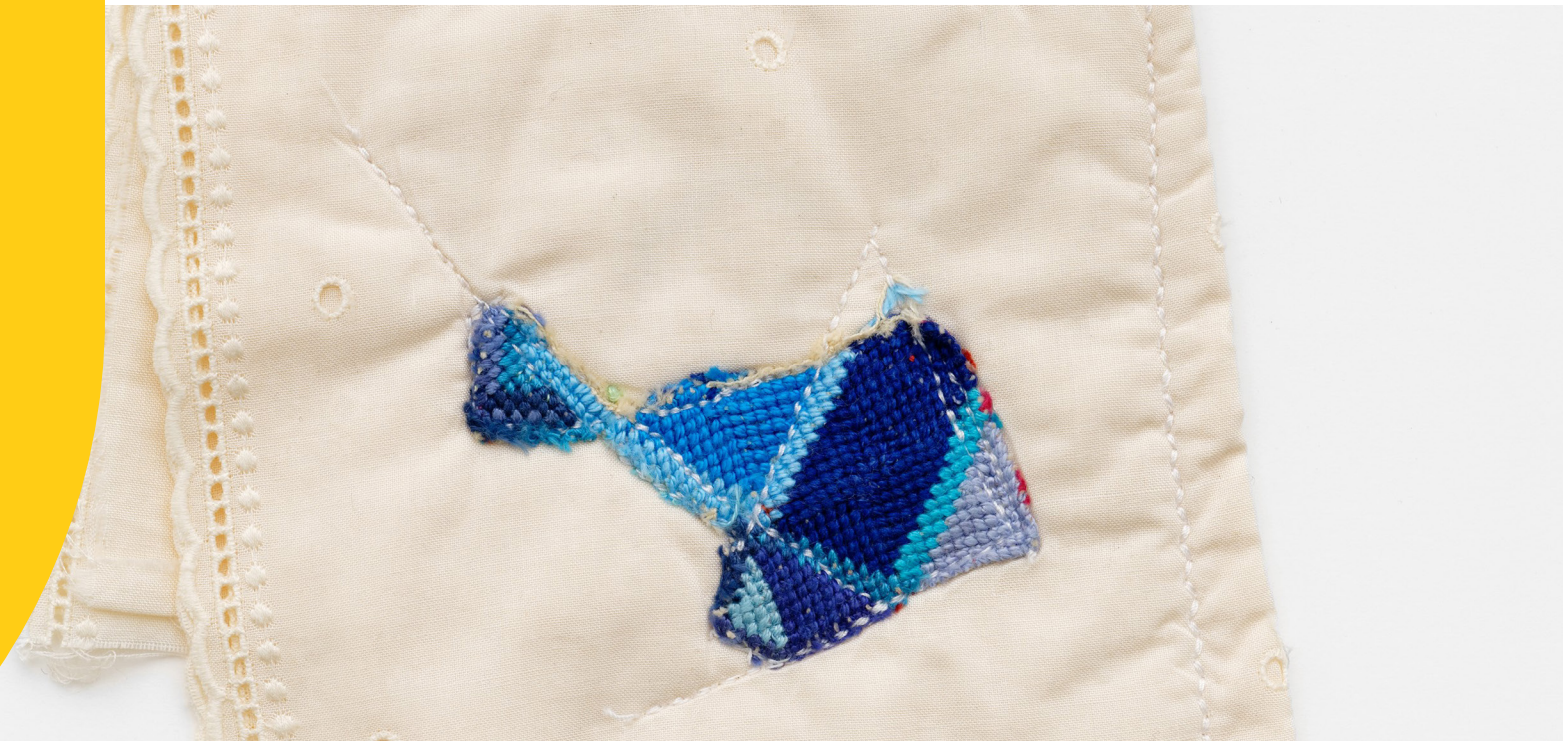
Comissariat : Amanda Abi Khalil i Danielle Mekhoul (TAP)

El títol de l'exposició, *Undertow/Contracorrent*, fa referència al corrent submarí que avança en sentit oposat al que es percep a la superfície. A partir d'aquesta imatge, la mostra s'endinsa en el mar Mediterrani i en els seus fluxos, tant els visibles com els profunds: les històries que s'hi entrellacen i les experiències humanes que el travessen i el sostenen. Un territori que és, alhora, lloc de trànsit i d'exili, d'esperança i de desengany, de vida i de mort. Les obres reunides —creades per artistes de diverses regions de la conca mediterrània— despleguen una pluralitat de mirades que qüestionen els prejudicis, sovint profundament arrelats, al voltant dels fenòmens migratoris de la regió. En donar-los espai, veu i forma, aquestes obres posen de manifest la força d'aquests relats i de les persones que els encarnen.

Concepció/realització : ma-tisse (www.ma-tisse.fr)
Maquetació i disseny : Flore Beaudelin

© crèdits

Catherine Cattaruzza, No aconsegueixo recordar els límits (I Can't Recall the Edges), 2016-2019
Sara Kontar, I per això, tallo (Therefore, I Cut), 2022,
Majd Abdel Hamid, Sketch, 2023

Catherine Cattaruzza - França/Líban, No aconseguixo recordar els límits (I Can't Recall the Edges), 2016 - 2019

Catherine Cattaruzza fotografia **Beirut** des de l'any 1992. En aquesta sèrie, centra l'atenció en l'**abocador** públic situat davant del mar Mediterrani. L'acumulació de residus és tan gran que forma muntanyes que, amb el temps, queden totalment cobertes i acaben convertint-se en una mena de **dics** naturals. Les imatges mostren extensions de sorra, creuers i restes de **ruïnes**.

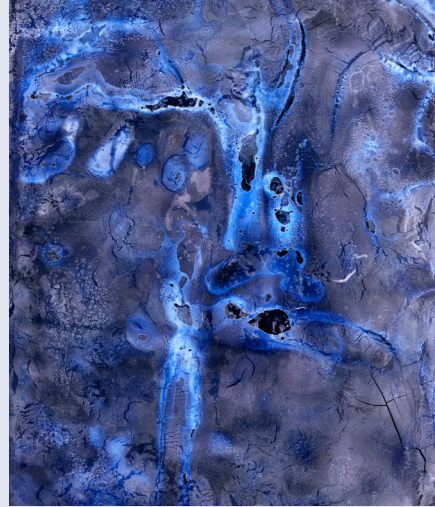
Què et suggereix l'enquadrament de les fotografies? Què pot revelar la magnitud dels residus sobre la gestió política d'aquest territori?

Nabila Hamil - Marroc, Com n'és, de profund, el teu amor (How deep is your love), 2020

Nabila Halim fotografia els **paquets** que les famílies fan arribar a les persones que han emigrat. A partir d'aquests enviaments construeix una obra d'aparença senzilla, però d'una gran profunditat. Lleugera en la matèria, intensa en l'emoció. Les deu imatges reunides evoquen cartes fràgils, plenes de colors i motius. Diuen més que els objectes que contenen i condensen el sentit del "paquet del poble": un **vinde tangible** amb la família i, alhora, un record viu dels orígens, la **identitat** i la **cultura** de qui el rep.

La correspondència entre familiars separats per la migració és essencial i obre diverses preguntes: com es manté el vinde familiar en l'exili? Quina memòria col·lectiva neix d'aquesta correspondència íntima?

Lara Tabet - Líban, Desbordament de Marsella (Marseille Overflow), 2022 y Nitrat 001 (Nitrate 001), 2022

Lara Tabet treballa amb **mostres d'aigua** del mar Mediterrani i amb els **bacteris** que hi habiten per crear les seves fotografies. Les formes i els colors sorgeixen de reaccions químiques entre diferents elements: els organismes vius, la llum i el procés fotogràfic. Mitjançant aquest mètode, l'artista estableix un diàleg poètic entre l'anàlisi científica de la vida i la invisibilitat dels bacteris. D'aquesta trobada emergeix un paisatge desconegut, procedent de les profunditats marines. El mar, el temps i els microorganismes són els eixos centrals de la seva pràctica.

Creus que els bacteris i els microorganismes poden revelar rastres de la presència humana? Els desplaçaments humans influeixen en el seu comportament? Aquests temes formen part també dels interessos de Lara Tabet, biòloga mèdica de formació.

Randa Maroufi - Marroc, Alliberament (Liberation de la série Nabila & Keltoum & Khadij), 2015; Bab Sebta, 2019

Bab Sebta és, abans de res, una porta: la que obre i tanca la frontera entre dos països separats pel Mediterrani. És el pas cap a Ceuta, un enclavament espanyol al Marroc. Alhora, és un espai de trànsit constant de tota mena de mercaderies —llibres, roba, aliments— que circulen d'un país a l'altre. L'escena és sèria i profundament humana. Aquest comerç quotidià, repetit dia rere dia, és essencial per a la supervivència de moltes persones. Vista des de dalt, aquesta activitat que desafia fronteres i lleis revela també la seva força i una certa dimensió poètica.

La veu en off del film narra la relació entre els agents de duanes i les persones que practiquen aquest comerç, així com les estratègies que utilitzen per esquivar la llei. Aquests objectes que circulen entre països en una situació de semi-legalitat no són també un reflex de les dones i els homes en l'exili? Es pot llegir el títol Alliberament com un símbol d'esperança?

Bouchra Khalili - Marroc, Anya (Històries directes – segona part) (Anya - Straight Stories — Part 2), 2008

Aquesta obra forma part d'una sèrie de films en què Bouchra Khalili explora l'**exili** i les zones de **trànsit**, espais marcats alhora per l'**esperança** i la desil·lusió. En aquest vídeo, Anya, una jove iraquiana, relata el seu recorregut des del seu país d'origen. No la veiem en cap moment. Les imatges se centren en la **geografia de la seva experiència**: Istanbul i el Bòsfor. La ciutat i l'estret apareixen plenament reals i, alhora, mitjançant la veu que els travessa, semblen gairebé espectrals.

Observa aquest pla seqüència que avança des de la riba asiàtica de l'estret fins a l'europea. Quina sensació et transmet el moviment de la càmera? Just abans del final de la pel·lícula, apareix aquesta frase: «Quan podré tenir una vida tranquil·la?»...

Majd Abdel Hamid

Síria, Memòria muscular (Muscle Memory), 2022

A partir de fotografies fetes per ell mateix de la ciutat de Beirut, Majd Abdel Hamid construeix una memòria visual vinculada a la seva experiència personal del lloc. De les imatges n'extreu diversos motius —arquitectònics, cromàtics o ornamentals—, que es reapropia i transforma en brodats. Amb aquest gest, l'artista cerca un patró capaç de simbolitzar Beirut i, en certa manera, la seva pròpia identitat. Alhora, reactiva una tradició heretada de la cultura palestina, en què cada motiu brodat remet a una regió concreta.

El procés creatiu de Majd Abdel Hamid qüestiona la relació entre l'individu i el lloc que habita, així com el vincle entre l'experiència subjectiva i la identitat col·lectiva. És la ciutat el resultat de les històries individuals que la conformen o, per contra, cada persona és fruit del territori on viu?

Imane Djamil - Marroc, Dies lents a l'illa Afortunada (Slow Days in the Fortunate Isle), 2021–2024

Aquestes fotografies es van fer a l'illa de Fuerteventura, la segona més gran de l'arxipèlag canari, a Espanya. Entre platges extenses de sorra blanca i l'oceà Atlàntic, l'illa es troba a només 100 km de la costa marroquina i forma part d'una de les rutes migratòries més perilloses. Imane Djamil utilitza el recurs de la docuficció per evocar tant l'atmosfera del paisatge com la seva dimensió gairebé irreal. L'artista s'inspira també en el mite grec de les illes Afortunades —símbol de felicitat—, històricament associat a les illes Canàries.

Amb què associes el dibuix del mapa: amb una cerca del tresor o amb una ruta de viatge? Quines emocions predominen en observar aquestes fotografies: alegria, por o angonya? Intenta comprendre d'on sorgeixen aquestes emocions i com s'han format.